

MĚSTSKÝ ÚŘAD PŘÍBRAM ODBOR SOCIÁLNÍCH VĚCÍ A ZDRAVOTNICTVÍ

Tyršova 108, 261 19 Příbram I, tel.: 318 402 211, fax: 318 631 014, e-mail: e-podatelna@pribram.eu
ID datové schránky města Příbram: 2ebbrqu, IČ: 00243132

Vážení rodiče,

dovolujeme si Vám poskytnout informace k zásadním a obecně platným principům ochrany Vašich dětí, vycházejících z Úmluvy o právech dítěte – zákon č.104/1991 Sb., v platném znění, zákona č. 89/2012., občanský zákoník a zákona č.359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí. Věříme, že Vám naše řádky (a snad srozumitelně a lidsky komentované „suché“ paragrafy těchto předpisů) poslouží jako startovní čára - k pochopení Vaší role rodiče tj. rodičovské odpovědnosti, porozumění kompetenci orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) nebo soudu.

1) Úmluva o právech dítěte

Obsah Úmluvy odráží a proklamuje základní potřeby a práva dětí. Poukazujeme tímto na ty nejdůležitější:

Článek 3: Zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí...**Článek 9:** odst. 3právo dítěte odděleného od jednoho nebo obou rodičů udržovat pravidelné osobní kontakty s oběma rodiči. Ledaže by to bylo v rozporu se zájmy dítěte

(pozn. tento rozpor v zájmech může vyhodnotit jen soud a vyhodnotí jej až po důkladném dokazování, které vyplyne jak z výsledku objektivního posouzení situace a přístupu rodičů, výstupů aktivní sociální práce OSPOD, tak i znaleckých posudků apod. Nestačí jen subjektivní pocit jednoho z rodičů a jeho „přesvědčivá“ argumentace, že např. ten druhý je horším rodičem a tím i vychovatelem dítěte).

Článek 12: ...dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo tyto názory svobodně vyjadřovat ve všech záležitostech, které se jej dotýkají, přičemž se názorům dítěte musí věnovat patřičná pozornost odpovídající jeho věku a úrovni (pozn. již samo dítě i v útlém věku, pokud je schopno srozumitelně vyjádřit svůj názor bez manipulace rodičů, může sdělit svůj postoj, který je třeba plně respektovat jak státními orgány, tak zejména rodiči, byť se jim nemusí líbit).

Článek 18:zásada, že oba rodiče mají společnou odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte. Rodiče, nebo v odpovídajících případech zákonní zástupci, mají prvotní odpovědnost za výchovu a vývoj dítěte. Základním smyslem jejich péče musí přitom být zájem dítěte (pozn. rodiče často zájem svůj prezentují jako zájem dítěte, což se promítá i do nepochopení role OSPOD nebo soudu. Rodič má pocit, že tyto orgány upřednostňují zájem vždy toho druhého z rodičů, ale tak to není a ani být nemůže. Pro OSPOD i soud je žádoucí, aby rodiče komunikovali a ve shodě spolupracovali nikoli kvůli sobě, ale kvůli šťastnému dětství a zdárnému vývoji dítěte. Role státu startuje až poté, co je ohrožen zájem dítěte a nikoli zájem kohokoli z rodičů).

Akademická úvaha – proč by pracovníci úřadu upřednostňovali názory jednoho z rodičů? Pro sympatie, pro peníze, jen tak...? Promiňte, hloupost...).

Článek 27: ...právo každého dítěte na životní úroveň nezbytnou pro jeho tělesný, duševní, duchovní, mravní a sociální rozvoj (pozn. nemůže a neměl by jeden z rodičů – obrazně – jezdit v mercedesu a vozit děti své/ho nově/ho přítele/lkyně na výlety a „svým“dětem neposkytovat alespoň to, co soud uzná za žádoucí). Práva dítěte obsažená v jednotlivých článcích mezinárodní Úmluvy jsou upravena nebo upřesněna v českém právním řádu:

2) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

§ 858

Rodičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový, a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění; vzniká narozením dítěte a zaniká, jakmile dítě nabude plné svéprávnosti. Trvání a rozsah rodičovské odpovědnosti může změnit soud (pozn.

OSPOD nemůže korigovat výchovný styl nebo materiální podporu dle představ jednoho z rodičů, pouze vydává svá vlastní doporučení a stanoviska, a to vždy a jen v nejlepší zájmu dítěte).

§ 865

Rodičovská odpovědnost náleží stejně oběma rodičům. Má ji každý rodič, ledaže jí byl zbaven. (pozn. zbavit rodiče rodičovské odpovědnosti může pouze soud a jen ze zákonných, taxativně, tj. doslovně, uvedených důvodů).

§ 875

Odst. 1: Rodičovskou odpovědnost vykonávají rodiče v souladu se zájmy dítěte **Odst. 2:** Před rozhodnutím, které se dotýká zájmu dítěte, sdělí rodiče dítěti vše

potřebné, aby si mohlo vytvořit vlastní názor o dané záležitosti a rodičům jej sdělit, to neplatí, není-li dítě schopno sdělení náležitě přijmout nebo není schopno vytvořit si vlastní názor nebo není schopno tento názor rodičům sdělit. Náзору dítěte rodiče věnují patřičnou pozornost a berou názor dítěte při rozhodování v úvahu (pozn. komentář již uveden výše, věková hranice není dána, tato schopnost tvýřdění se posuzuje zcela individuálně).

§ 876

Odst. 1: rodičovskou odpovědnost vykonávají rodiče ve vzájemné shodě (pozn. shoda je žádoucí a v zájmu dítěte především, bohužel nebývá zvykem). **Odst. 2:** hrozí-li při rozhodování o záležitosti dítěte nebezpečí z prodlení, může jeden z rodičů rozhodnout nebo dát přivolení sám; je ale povinen neprodleně sdělit druhému rodiči, jaký je stav věci (pozn. opět jsme u alfy a omegy - vzájemné komunikaci rodičů).

§ 880

Odst. 1: Rodičovskou odpovědnost týkající se osoby dítěte vykonávají rodiče způsobem a v míře odpovídající stupni vývoje dítěte (pozn. dítě zůstává dítětem i po rozchodu rodičů, nemůže být partnerem, kamarádem, prostředníkem komunikace nebo v jakékoli

jiné pozici a vůči nebo kvůli komukoli z rodičů nebo jiného účastníka sporu/ů).

§ 884

Odst. 1: Rodiče mají rozhodující úlohu ve výchově dítěte. Rodiče mají být

všestranně příkladem svým dětem, zejména pokud se jedná o způsob života a chování v rodině. (pozn. obecně platí, že jak se chováme sami k sobě, ke svým partnerům... před svými dětmi, budou se jednou chovat ony sami před sebou, před námi, před svými partnery i před lidmi – zkuste si představit, kdyby...)**Odst. 2:** Výchovné prostředky lze použít pouze v podobě a míře, která je přiměřená okolnostem, neohrožuje zdraví dítěte ani jeho rozvoj a nedotýká se lidské důstojnosti dítěte (pozn. tělesné, ale i psychické tresty jsou obecně zavrhovány, např. v severských zemích platí jejich absolutní zákaz)

§ 887

Výkon práva rodičů udržovat styk s dítětem nemohou rodiče svěřit jiné osobě

§ 888

Dítě, které je v péči jen jednoho rodiče, má právo stýkat se s druhým rodičem v rozsahu, který je v zájmu dítěte, stejně jako tento rodič má právo stýkat se s dítětem, ledaže soud takový styk omezí nebo zakáže; soud může také určit podmínky styku, zejména místo, kde k němu má dojít, jakož i určit osoby, které se smějí, popřípadě nesmějí styku účastnit. Rodič, který má dítě v péči, je povinen dítě na styk s druhým rodičem řádně připravit, styk dítěte s druhým rodičem řádně umožnit a při výkonu práva osobního styku s dítětem v potřebném rozsahu s druhým rodičem spolupracovat.

§ 889

Rodič, který má dítě v péči, a druhý rodič se musejí zdržet všeho, co narušuje vztah dítěte k oběma rodičům nebo co výchovu dítěte ztěžuje. Brání-li rodič, který má dítě v péči, bezdůvodně trvale či opakovaně druhému rodiči ve styku s dítětem, je takové chování důvodem pro nové rozhodnutí soudu o tom, který z rodičů má mít dítě ve své péči.

§ 890

Rodiče jsou povinni si vzájemně sdělit vše podstatné, co se týká dítěte a jeho zájmů.

§ 891

Rodič, který má dítě v péči, a druhý rodič se spolu dohodnou, jak se rodič, který dítě v péči nemá, bude s dítětem stykat. Nedohodnou-li se rodiče, nebo vyžaduje-li to zájem na výchově dítěte a poměry v rodině, soud styk rodiče s dítětem upraví. **V odůvodněných případech může soud určit místo styku rodiče s dítětem.**

§ 907

Odst. 1 : Soud může svěřit dítě do péče jednoho z rodičů, nebo do střídavé péče, nebo do společné péče; soud může dítě svěřit i do péče jiné osoby než rodiče, je-li to potřebné v zájmu dítěte. Má-li být dítě svěřeno do společné péče, je třeba, aby s tím rodiče souhlasili (*pozn. pokud se rodiče nejsou schopni rozumně dohodnout a vyjádřit souhlas, zejména s ohledem na názor a potřeby dítěte/děti, např. u střídavé péče – coby jednoho z nejnáročnějších procesů vstupujícího do života i výchovy dítěte – nemůže být OSPOD tato forma styku s dítětem doporučována nebo soudy navrhována*).

Odst. 2: Při rozhodování o svěřeni do péče soud rozhoduje tak, aby rozhodnutí odpovídalo zájmu dítěte. Soud přitom bere ohled na osobnost dítěte, zejména na jeho vlohy a schopnosti ve vztahu k vývojovým možnostem a životním poměrům rodičů, jakož i na citovou orientaci a zázemí dítěte, na výchovné schopnosti každého z rodičů, na stávající a očekávanou stálost výchovného prostředí, v němž má dítě napříště žít, na citové vazby dítěte k jeho sourozencům, prarodičům, popřípadě dalším příbuzným i nepříbuzným osobám. Soud vezme vždy v úvahu, který z rodičů dosud o dítě řádně pečoval a řádně dbal o jeho citovou, rozumovou a mravní výchovu, jakož i to, u kterého z rodičů má dítě lepší předpoklady zdravého a úspěšného vývoje.

Odst. 3: Soud při rozhodování o svěřeni dítěte do péče dbá rovněž na právo dítěte na péči obou rodičů a udržování pravidelného osobního styku s nimi, na právo druhého rodiče, jemuž dítě nebude svěřeno, na pravidelnou informaci o dítěti, dále soud bere zřetel rovněž ke schopnosti rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem (*pozn. bránit druhému rodiči v kontaktu s dítětem je nejen morálně neodpovědné, ale jako nezákonné sankcionováno např. pokutou až 50.000 Kč*).

3) Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

§ 5

Předním hlediskem sociálně-právní ochrany dětí je zájem a blaho dítěte

§ 8

Odst. 2: Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti. Při své činnosti bere orgán sociálně-právní ochrany v úvahu přání a pocity dítěte s přihlédnutím k jeho věku a vývoji tak, aby nedošlo k ohrožení nebo narušení jeho citového a psychického vývoje.

§ 11

Odst. 1: Obecní úřad s rozšířenou působností **pomáhá rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě, poskytuje nebo zprostředkovává rodičům poradenství při výchově a vzdělávání a při péči o dítě zdravotně postižené** (*pozn. OSPOD může poskytnout pouze základní a obecná doporučení, není v jeho silách intenzivně a individuálně pracovat s jednotlivými problémy klientů; není-li kýmkoli z rodičů toto akceptováno nebo není takové poradenství dostatečné, OSPOD využívá samo nebo doporučuje rodičům využití služeb návazných, odborných, zejména psychologických*).

§ 12

Odst. 1: Obecní úřad obce s rozšířenou působností může uložit rodičům povinnost využít odbornou poradenskou pomoc, pokud rodiče nezajistili dítěti odbornou poradenskou pomoc, ačkoliv dítě takovou pomoc nezbytně potřebuje a obecní úřad obce s rozšířenou působností takovou pomoc předtím doporučil, - nejsou schopni řešit problémy spojené s výchovou dítěte bez odborné poradenské pomoci, zejména při sporech o úpravě výchovy dítěte nebo úpravě styku s dítětem, - nevyužili možnosti odborné poradenské pomoci potřebné k překonání problémů rodiny a k odvrácení umístění dítěte do náhradní rodinné péče nebo nedbali na doporučení spolupracovat s pověřenými osobami, poskytovateli odborných poradenských služeb nebo mediátorem (*pozn. mediátor je zcela nezávislým a nestranným prostředníkem mezi stranami konfliktu/ů, který společně s oběma/všemi účastníky sporu hledá shodu a pro Vás to nejprijatelnější řešení. Tento proces moderuje a řídí, ale do výsledku jednání – facilitace - nezasahuje*).

Nahlížení do spisové dokumentace

Nahlížení do spisu - po dobu výkonu kolizního opatrovnickví orgánem sociálně-právní ochrany dětí nelze umožnit nahlížení do té části spisové dokumentace ochrany mládeže ani rodičům, kteří jsou ve vztahu k dítěti v řízení, v němž je orgán sociálně právní ochrany procesním opatrovníkem jmenován, v kolizi zájmů. Z procesu nahlížení do spisu nejsou vyloučeny listiny, které jsou součástí soudního spisu nebo listiny, které se netýkají výkonu opatrovnickví v dané věci. Umožněním nahlížení do spisové dokumentace by OSPOD porušil rovné postavení účastníků probíhajícího řízení a dopustil se tak jedné ze základních procesních chyb v rámci rovného postavení účastníků řízení, zejména za situace, kdy sám OSPOD je taktéž ze účastníkem řízení.

V rámci podpory a dalšího poradenství můžete využít odborných služeb například

těchto zařízení:

Poradna města Příbram, Čs. armády 5, Příbram IV, tel.: 318 498 281

<http://www.pribram.eu/zivot-ve-meste/poradna-mesta-pribram.html>

Středisko výchovné péče Příbram, Školní 129, tel.: 318 632 266

<http://www.svppribram.cz/>

Centrum psychologicko-sociálních služeb Příbram (dříve poradna pro rodinu,

manželské a mezilidské vztahy), Žižkova 489, Příbram II, tel.: 318 622 571

<http://poradnapb.hmw.cz/>

JUDr. Lenka Slováčková, advokát, zapsaný mediátor, náměstí T.G.Masaryka 3, 261 01 Příbram, tel. 602 217 446, e-mail: lenka.slovackova@iol.cz

Linka pro rodinu a školu

- telefonická krizová pomoc, psychologickou a sociálně-právní pomoc, podpora konstruktivní spolupráce s úřady

- nonstop a zdarma, s pověřením k výkonu SPOD

Tel.: 116 000

Rodiče informováni

dne.....podpis.....